

אברהם – מניף דגל האנושות הערכית מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

התורה גדולה. מי יוביל אפוא את האנושות למעלת אדם? מיריב את נס האנושיות והערכים? מי יחנך את באי עולם למוסריות בדרך ייחוד השם?!

אברהם אבינו יסוד האנושיות

לאחר פרשת נח צומח מנהיג שעתיד להיות יסוד האנושיות והמוסריות, האיש שיקרא לכל באי עולם לידיעת ה' ולייחודו. אמנם, הדרך ארוכה מאוד ומלאת חתחתיים, בני האדם נגועים בתאוות ובשאיפות רעות, אבל בסופו של דבר היעד יושג וכל באי עולם יקראו **"בְּשֵׁם ה' אֱלֹהִים"**.

אברהם אבינו מתגלה מקטנותו כבעל חוש ביקורת מיוחד במינו. הוא רואה את אביו ובני משפחתו נוהים אחר הפסלים ומעורר אותם לחשוב ולהבין את סכלות מעשיהם. הייתכן שפסל זה הוא האלוה ולו ראוי להשתחוות? והלא **"עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יָרְאוּ, אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ"**, ואף לפנינו בריאה נפלאה ומשוכללת עד מאוד, שיש לה בורא אחד וייחיד, והוא רק הוא א-ל אמת לבדו? השמועה על אברהם אבינו וקריאתו בשם ה' סגויה לנמרוד, מלך רודן ואילולי שרואה באברהם אבינו גורם מסוכן מאוד לשלטונו. בתחילה הוא מנסה לשתקו ביוכוחים ובהוכחות ומעמת אותו עם כמריו וכוהניו.

דבר המערכת

תכניות לשנה הבאה:

- גמר הבניין וחנוכת הבית ב"ה עוד השנה.
- תפעול ארגוני חדש לקשר עם כל יידי הליכות בעדכונים חדשים ושוטפים מידי חודש בחודש.
- שיפור ויעול פעילויות העמותה הקבועות כגון: עלון אור ההליכות, ישיבות ראש חודש, שבתות עיון וירחי כלה.
- ביסוס תשתית התמיכות בעמותה והקמת פעילויות חדשות.
- פתיחת סניפים נוספים בערים נספות לפעילות שוטפת.
- הקמת קבוצות פעילים חדשות וקבוצת תפוצה לפעילויות מגוונות.
- בי"ה יבואו עדכונים נוספים על תהליך ההתחדשות וההתייעלות, וכולנו תפילה שחפץ ה' בידינו יצלח ונזכה לרומם ולהאיר את מסורת דרך אבותינו למענינו ולמען הדורות הבאים.
- מכאן אנו קוראים קריאה של מצווה לכל החברים, תנו כתף למשימות החשובות מאוד העומדות לפתחינו, והצטרפו לאנשי החיל העושים לשם שמיים במלאכת זיכוי הרבים, וכל אחד בכוחו יכול לזכות במצווה זו, ובכוח היחד ובעה"ת, חפץ ה' בידינו יצלח.

תחילת שנה היא זמן חשבון נפש בענייני הפרט ובענייני הכלל. הנהלת הליכות עם ישראל מצאה לנכון לשתף את הידידים והשותפים לדרך, במקצת מן הדברים אשר נעשו במשך השנה, ואשר אנו עתידים לעשות ב"ה בשנה הבעל"ט.

בשנה החולפת נעשו דברים חשובים ונציין את חלקם:

א. נבנתה בעמל רב ובמקצועיות התוכנית להתחדשות העמותה ופעילותה (פרטים בהמשך).

ב. התקיים כינוס מרכזי של פעילים מכל רחבי הארץ, לעדכון והקמת גרעין של שותפים להתחדשות. כמו כן נפתח מחדש סניף ירושלים בניהולם של הרב אליהו אביעד ור' מוטי צארום הי"ו.

ג. רועננו שורות עובדי העמותה והוחלפו בחברים חדשים.

ד. נבנים נהלי פעילות חדשים ותוכניות עבודה שנתיות.

ה. הוכנה והוקמה תכנית מאגר החברים הגדול של כל יידינו ושותפיו בארץ ובעולם.

ו. התקדמנו רבות בגמר הבניין החדש, ואנו כבר עומדים בפני גמר בית הכנסת הגדול והיפה, וכן בהתקנת תשתית גמר התקרה (מזגנים, ספלינקרים וכיסי התקרה).

ז. החל צוות חדש בעל ניסיון בגיוס משאבים לסיים בהקדם של גמר הבניין החדש בית הליכות עם ישראל.

המשך בעמוד הבא.

העלון מוקדש לזכרו של ר' אברהם ב"ר סעיד נפש זצ"ל

הליכות עם ישראל-עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

רח' נחל גמלא 2, קריית אונו, ת.ד. 211, מיקוד: 55100

בשיתוף: "אורות יצחק", גרעין תורני קהילתי - מודיעין

- מכון תורני לחקר מנהג העדות
- שבתות עיון וירחי כלה
- כולל אברכים
- ארגון "אשת חיל"
- בית מדרש לדיני הממונות
- המרכז העולמי למשפט התורה

שני עגברים שאחד מהם ידע כנראה את מורה הנבוכים

אחד מילדי הקב"ה את תשומת לבי לקטע קצר שהתפרסם בשנים האחרונות באינטרנט, ובו דו-שיח דמויני מעניין. הקטע נותן מבט חדש לכמה בעיות מפורות, והוא הזכיר לי את אחד מפרקי של מורה הנבוכים. וזה לשונו:

בתוך בטנה של אגם מדברים ביניהם שני עגברים תאומים:

תינוק א': אחי, האם גם אתה מאמין בחיים לאחר הלידה?

תינוק ב': כן, בוודאי. ברור שקיימים חיים לאחר הלידה. אנחנו כאן רק כדי להתחזק ולצבור כוחות לקראת החיים האמיתיים שמחכים לנו שם. כך אמרו לנו.

א': איזה שטויות, אין חיים לאחר הלידה. הלידה זה הסוף. אתה יכול לדמיין לעצמך איך נראים החיים שם?

ב': אני לא יודע בדיוק את כל הפרטים, אבל אני מאמין שיש שם יותר אור, שנהלך על רגליו ונאלץ עם הפה. הרבה דברים יהיו שונים.

א': אלו קשקושים. זה בלתי אפשרי שנוכל ללכת עצמאית ושנאלץ עם הפה. זה ממש מצחיק, הרי יש לנו קבל טבור כדי לאכול! ברור לי שהחיים שלנו תלויים בחבל הטבור, ושהם קצרים מאוד. אלו העובדות, אפשר למשש אותן. חבל שתחיה באשליה.

ב': אני בטוח שאפשר לחיות גם מחוץ לרחם, אבל אלו הם חיים בהחלט שונים מהחיים כאן. אפשר רק לדמיין איך זה יהיה, אבל זה יהיה. הרבה עגברים מאמינים בזה, וקשה להניח שכולם טועים.

א': אבל אף אחד לא חזר ממש בשביל לספר לנו מכלי ראשון. רוב העגברים לא מאמינים לזה, ובצדק. ההגיון מחייב שהחיים מסתיימים בלידה, ושעד אז חיים בתוך חושך אחד גדול. זה מה שיש. **ב':** לא, לא. אני לא יודע איך בדיוק ייראו החיים בחוץ, אבל אני יודע שאנחנו נראה סוף סוף את אמצא שלנו, והיא תדא לנו.

א': אמא? אתה מאמין ב"אמא"? אז איפה היא נמצאת? למה לא רואים אותה ולא מרגישים אותה? עוזב, זה סתם סיפורים. אתה נשמע רציני, איך אתה מאמין בשטויות האלו? אני מאמין רק בעובדות.

ב': זה לא נכון. אני בפירוש מאמין שהיא נמצאת, שאנחנו נמצאים בתוכה, שהיא פקופה אותנו ושומרת עלינו. בזכותה אנחנו זזים וחיים, בלעדיה אנחנו לא יכולים להתקיים אפילו רגע אחד.

א': שוב קשקושים. אני לא רואה שום אמא, וסובן מאילו שהיא לא קיימת.

ב': אני לא מסכים אתך. אתה לא שם לב שכאשר הכל רגוע, כשמתרכזים ומקשיבים, אפשר לשמוע אותה? אפשר לחוש שהיא חושבת עלינו, שהיא דואגת לנו, ואפילו לפעמים להרגיש שהיא מלטפת אותנו. תפתח את העיניים, תתחיל לשים לב! אני מאמין באמונה שלמה שגם עכשיו יש לנו אמא, ושללאחר הלידה היא תחבק אותנו, ושזאת יתחילו החיים האמיתיים שלנו.

ניתן לראות מִקְטַע זה, שהשאלות שמטרידות כיום הן, האם יש מנהיג לעולם והאם יש חיים לאחר המוות. בימי הרמב"ם לעומת זאת, בעיות אחרות נראו חשובות יותר, והתשובה שהציע להן דומה מאוד לַמְשַׁל שראינו זה עתה. במורה הנבוכים (ב,יז) הוא הביא משל נאה: מעשה בבחור חכם מאוד שאמו מתה בלידתו והוא גדל מבלי להכירה. לא זו בלבד, אלא שמאחר וגידלוהו באי בודד שהגיעו אליו רק גברים לצורך עבודתם, לא יצא לו לפגוש מעולם

אשה. גם בעלי חיים לא נמצאו במקום כדי שילמד מהם מהי נקבה, וכל צורכי מחייתם מקום למחנות עבודה, וכל צורכי מחייתם של התושבים הגיעו מאימים סמוכים שאותו בחור לא הורשה להגיע אליהם. באחד הימים שאל הבחור את מלמדו כיצד נוצרנו, והוא השיבו שנוצרנו בבטן אחד ממינו שנקרא נקבה, ויש לה גוף שונה במעט, ובתוכו מתחיל להתפתח גוף קטן שניזון ונע, ובהדרגה גדל עד שגיע לגודל המתאים, ואז יפתח לו פתח בגוף הנקבה ודרכו יצא וימשיך לגדול עד שיהיה כמונו עתה. אותו בחור יתום תמה ושאל: כיצד יכול אותו עובר לאכול ולשתות כדי להתקיים? כיצד הוא נשם שם ולאן יצאו הפרשותיו? הוא התקשה לקבל שהעובר חי ללא פעולות אלו, ואף דחה את התשובה שקיבל לאור היכרותו עם טבע האדם הבוגר. אין אדם המסוגל לעצור את נשימתו ולו לשעה קלה מבלי שימות, ובוודאי שלא ניתן לחיות בתוך גוף אטום ולנוע בו במשך חודשים שלמים, שהרי אין בעל חיים שיחיה אם ייבלע בפינו. אנחנו לא מסוגלים לחיות ללא הפרשת הפסולת מגופנו, והיא תציק לנו אפילו בעיכוב מועט. גם פתיחת חלל הבטן כרוכה תמיד בסכנת חיים ברורה.

מסקנתו של הרמב"ם מַמְשֵׁל זה הייתה, שכפי שאין ללמוד מצורת החיים של אדם בוגר על צורת החיים של העובר, שכן התנהלות הגוף וצורת פעילותו שונים בתכלית כאשר הושלמה התפתחותו ויצאתו לפעילות עצמאית, כך גם באירועי טבע אחרים אין להסיק מכללי ההתנהלות שלפני היווצרות המערכת לדרך התנהגותה לאחר שהיא הושלמה. בכך דחה הרמב"ם את מסקנותיו של אריסטו שרצה ללמוד מטבעו של העולם שלנו על עברו והיווצרותו, וטען שלא הייתה כלל בריאה, אלא עולמנו היה ופעל באותו דרך מאז ומעולם, מכיוון שהוא קדמון ולא הייתה לו התחלה כלשהי.

הרמב"ם למד מהעולם לכיוון הַעֲבָר לַשְּׂאֵלָה האם עולמנו קדמון או נברא. במשל החדש המטרה היא ללמוד לכיוון הַעֲתִיד האם יש קיום לאחר המוות. הרמב"ם למד מהעולם האישי של אדם פרוט - לעולם הכולל, בעוד שבמשל החדש המטרה נשארה במסגרת עולמו האישי של כל אדם, ועם כל זאת, העקרון שבשני המשלים נמשלם הוא אותו עיקרון, שצורת התפקוד של יצור מתפתח, אינה דומה לצורת תפקודו לאחר שהושלם ומערכותיו ופעולותו בצורה עצמאית ושלמה.

העיר לי אחד מידידי הר' דני רוזנבאום, שבגלל העקרון הזה היו הוגי דעות שסברו שאכן לא ניתן להגיע למסקנה כלשהי מתוך הכרתנו את חוקי הטבע בשאלות הנוגעות לעבר ולעתיד. אולם הוא הוסיף, שיש בדינו ראיות חזקות אחרות לאמיתותה של התורה המתייחסות המופלאה של הנובאות הקדומות שחזו בצורה מרשימה תופעות שסבירותן הייתה קלושה לגמרי, כמו הישרדותו של עם ישראל בגולה ושיבתו לארץ ישראל מכל גאולות השונות שהוא חוזר להיות עם מלאיח. כל אלו נותנים בידינו סיבה מוצקה להאמין באמיתות התורה הקדושה שבידינו ולדעת שהולכים אנחנו בדרך ישרה.

עם תום ימי הרחמים והסליחות, ימי הדין ומועדי תשרי, מצאתי לנכון לשתף קהילות צעירות וברוכות ילדים במיזם יפה הפועל בהצלחה בקהילת "שערי ציון" ביד בנימין, על מנת שבעזרת ה' יתברך יוכלו לאמצו בסוף השנה הבאה עלינו לטובה ולברכה.

אין זה סוד כי אורח החיים המודרני שבו "שמים חושך לאור" בתחילת הלילה, וממילא גם "אור לחושך" בסופו, פוגע בצורה מסוימת בהשתתפות הערה של הציבור באמירת האשמורת לפנות בוקר, כמנהג אבותינו. על כן פתח ועד בית הכנסת ביוזמה מבורכת, על פיה בכל יום ששי במהלך חודש אלול ועשרת ימי תשובה, יושבים כל ילדי הקהילה לאחר תפילת שחרית סביב שולחנות ועליהם זלאביה, ביצים קטנות, רסק עגבניות, זחוק, וכמובן שקית שוקו לכל ילד. יוזמה זו מחוללת

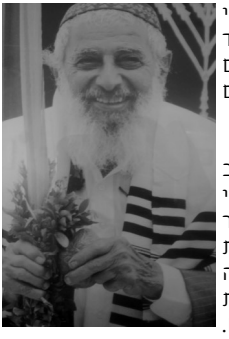
מראשית השנה ועד אחרית שנה הרב אליקים צדוק יצ"ו

ילידים יום חופשי לרבים מההורים. כמדומני שבאופן עקיף הדבר תורם גם להשתתפות יפה יותר באשמורת בשאר ימות השבוע, בבחינת "מתוך שלא לשמה - בא (לאשמורת) לשמה" אם כי בצורה מתונה יותר, אך כבר לימדונו חז"ל "תַּפְשֵׁט תַּפְשֵׁט - לא תפשת מועט - תפשת". מעבר לרווח הראשוני של השתתפות ההמונית באשמורת ובתפילת שחרית, זו הזדמנות נפלאה ללמד את הילדים (ואותנו...) דיני קדימה בברכות והליכות שולחן, נימוסים ודרך ארץ (כגון: שלא להושיט יד לתקרובת עד שיברך גדול המסובים, ברכות הנהנין על פי הסדר ובקול רם, צורת פריסת הפת ביד ולא קריעתה בשיניים, אין משיחין בסעודה, וְאֶל קִלְיָךְ לא תיתן, טעם וברכה אחרונה בקול רם, ועוד). הרי לנו יישום חדשני של קביעת חז"ל 'אם אין קסם - אין תורה' (או בעגה העממית: 'הצבא צועד על קיבתו'). ויהי רצון שנזכה להלך בדרכי אבותינו נוחי נפש, אנו ובנינו אחרינו, לטוב לנו כל הימים. תחל שנה וברכותיה!

פלאים ב"ר ייטניג" של האשמורת, עד שממש מתקיים בנו מקרא שכתוב "והשיב לב אבות על בנים", שכן הילדים מביאים עימם את אבותיהם ומגיעים בהמוניהם לאשמורת, כשכולם עטופים בטליתות ומשתתפים באופן ער ופעיל במענה לתפילת שליחי הציבור. יום ששי מתאים לכך במיוחד, בהיותו יום לימודים קצר

ר' אברהם ב"ר סעיד נפש נכתב ע"י המשפחה

אבינו-סבינו ר' אברהם נולד בסביבות שנת תרפ"ז (1927) להוריו סעיד והוידיה נפש בעיירה 'אלקפלה', הממוקמת מהלך כשלושה ימים מצפון לצנעא. התייתם בילדותו משני הוריו, וכבר לביל לוויית אמו (בהיותו כבן 10) נאלץ לברוח מאימת 'גזרת היתומים' ולנדוד בין בתי קרוביו בכפרי הסביבה. במהלך שנים אלו למד תורה ככל בני גילו, והשתלם במלאכת הנפחות ממנה קיים ופרנס את עצמו.

מגיל 17 והלאה סבבו חייו סביב הניסיונות להגיע לעיר עדן כדי לעלות לארץ ישראל, ולאחר תלאות רבות וכמה מסעות שנכשלו הגיע לבסוף למחנה חאשד עם משפחתו המורחבת ומשם עלו לארץ בשנת תש"ט. משהגיעו לארץ שוכנו בפרוד שבגליל העליון (באיזור צפת), שם נשא לאישה את מרת שמחה ע"ה בת ר' חיים ג'מיל סלומי ז"ל שהשתדך לה עוד בתימן, אך חותנו התנה וסו שחתונתם תהיה רק בארץ ישראל.

לאחר שיצא לגמלאות בנה את ביתו ביישוב חשמונאים, בסמוך לבתי לידיו, אך לא ארכה שלותו כאשר התאלמן מרעייתו שמחה ע"ה, שזכרה לא מש מסנו כל עשרים שנות אלמנותו, ותמיד הביע געגועיו אליה. זכו להעמיד דור ישרים יבורך של כמעט 100 צאצאים, נכדים ונינים. התורה ולימודה היו נור לרגליו ולהליכותיו. תמיד הצטער שתלאות חייו לא איפשרו לו ללמוד תורה כרצונו, אך עסק בתורה ככל שהתאפשר לו וציה את בניו ובני בניו אחריו לשמור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, דחף ודירבן אותם בלימודיהם בישיבות אך בלא לוותר על מסורת אבותם. כל חייו ברח ממחלוקת ומכבוד ורדף אחרי השלום. חניך את בניו ובנותיו, נכדיו ונכדותיו בקפדנות למידות אלו, בנוסף לתורה, יראת שמים ושמירת מנהגי אבות. השכים והעריב לבתי נכסיות ולבתי מדרשות. האיר פניו בחיוך ובהתעניינות לכל, כגדול קלטן, ועד ימיו האחרונים לימד תינוקות שלבית רבן לקראו בדקדוק מוקפד. נפטר בשם טוב ובשיבה טובה, ביום טוב סוכות תשע"ז. זכה כבקשתו להיפטר מן העולם בדעה צלולה, בלא ייסורים מרובים, מוקף במשפחה תומכת ואוהבת, ו'בלי ליפול לנטל על המשפחה', כלשונו. ת.נ.צ.ב.ה.

המשך: אברהם – מניף דגל האנושות הערכית מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

לוט בן אחי אברהם

לוט גדל על ברפי אברהם ונוסע עמו במסעותיו. ברם, לאורך זמן לא היה לו מקום בתנועתו המוסרית והנאמנה של אברהם אבינו. רועיו של לוט פולשים לשדות וגוזלים מכל הבא לידם. לעומתם רועי אברהם הולכים בדרך הצדק והיושר. העימות הוא בלתי נמנע, ובסופו של דבר אברהם אבינו נאלץ להיפרד מעל לוט.

לוט נושא עיניו אל סדום, רואה את פריחתה ושגשוגה, ובוחר ללכת אליה. לעומתו אברהם אבינו פונה לכיוון ירושלים, והם נפרדים. בסדום הייתה חברה קפיטליסטית מאוד: שלי שלי, שלך שלך. מידות הצדקה והחסד נתפשו בסדום כסכנה להתפתחות החברה ולשגשוגה הכלכלי. אנשי סדום דיכאו ולחמו מלחמת חרמה במידות האלה, ועיוותו את עולם המשפט בתאנות הבצע שפילתה את נפשם.

לעומתם, אברהם אבינו דגל בשילוב של משפט צדק יחד עם צדקה וחסד. אברהם אבינו ראה במסון ובנכסים כפיקודן עובר, לעתים הוא ברשותי ולעתים

ברשות זולתי. לעתים האדם נופל בהשקעה לא טובה או בהוצאות כבודת שנחתו עליו, ועל האדם שהוא אדם לתמוך בחברו ולהחזיק בו עד שיעמוד על רגליו. "עולם חסד יבנה" - על האדם לבנות חברה ערכית ומוסרית שאנשיה חיים באושר ובשמחה.

אברהם אבינו - לוחם ללא חת

אברהם אבינו שומע שנערכה מלחמה אזורית: ארבעה מלכים ובראשם כדורלעומר באו מן הצפון, הכניעו את חמשת המלכים שביניהם היה מלך סדום, כבשו חלקים נרחבים מארץ כנען, ואף לקחו בשבי את לוט בן אחיו.

אברהם קורא לכל אנשיו. חמוש באמונה ובנחישות הוא יוצא להילחם בארבעת המלכים. אברהם אבינו נלחם בהם בשדה הקרב, מנצחם וממלט מידם את לוט ואת מלך סדום. מלך סדום הנרגש מפצע לאברהם את כל ממונו כאות תודה על הצלתו, אך אברהם מסרב לקחת ממנו מאומה. אברהם מעביר בכך מסר שהוא לא יצא למלחמה כדי לשלול שלל ולבזבז, אלא כדי להציל את עמי האזור מאכזריות

ומיגון. גם מלפי צדק מלך שלם - ירושלים, יוצא לקראת אברהם. ירושלים היא אור קטן בתוך מרחב אלילי עריץ ומושחת. מלפי צדק מברך את אברהם אבינו, מפני שהוא רואה בו את אור התקוה, תקוה שיבוא יום והאנושות תחדל מפרשע ופשע, ותעודד מעשי צדקה וחסד.

ירושלים - מגדלור האנושיות

מאז ועד היום ולדורי דורות, ירושלים היא המקור שממנו יפוצו ערכי אנוש ומוסר א-להי לכל באי עולם. ירושלים היא סמל לחיבור בין הרוח לחומר, בין עולם המעשה לעולם המחשבה, בין האדם לבוראו. זו הייתה דרכו של אברהם אבינו וזו הייתה מורשתו לכל דורות האנושות.

אמנם בברית בין הבתרים נאמר לו שהחזון האדיר הזה ידע עליות ומורדות ונכוננו עוד תהפוכות רבות, ברם זאת עד לימות המשיח, מפני שאז תמלא הארץ דעה את ה' כפים לים מכסים, ורק אז יבוא שלום לעולם, "וכתתו חרבותם לאתים ויחניתותיהם לפצמרות".

סיקור: הקבלת פני הרב בקריית אונו ר' עותניאל מנצור יצ"ו

"חייב אדם להקביל פני רבו ברגל" (רה"ט, ב: סוכה כז, ב). אחד מטעמי המצווה הוא כדי לכבד את הרב וללמוד ממנו תורה, ועל ידי כך זוכים להתחבר אל הרב ולקבל ממנו הדרכה ועושר תורני ורוחני. יש לציין שבמצווה זו — דמיון מסוים למצוות העלייה לרגל, שאמרו חכמים: "כל המקבל פני רבו כאילו מקבל פני שכינה" (ירושלמי עירובין פ"ה ה"א). והימים הקדושים ששובתים בהם ממלאכה הם הימים הראויים לכך. וכן נהגו עדת ישראל מקדמא דנא, וכפי שלמדנו מדברי בעל האשה השונמית, שבשעה שראה את אשתו הולכת אל אלישע הנביא ביום חול, שאל: "מדוע את הולכת אליו היום, לא חזרש ולא שבת" (מלכים ב' ד, כג), משמע שבימים הקדושים היו רגילים ללכת להקביל את פני הנביא או הרב.

ביום שלישי א' חול המועד, טז' תשרי התשע"ז, זכינו כבכל שנה להקביל פני מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א, בבית הכנסת 'שיבת ציון' קרית אונו. הרב החל בלימוד גמרא מסכת סוכה דף לב ע"ב בעניין כשרות הדס המשולש, חולקו דפים לצביבור הלומדים, ובלימוד זה הרב גם הראה לנו את צורת הלימוד התימנית.

בסיום הלימוד שמענו שיעור מרתק מפי ידידנו הרב ד"ר אדיר דחוח-הלוי יצ"ו

בנושא 'עץ הדעת ועץ החיים'. ולאחר מכן התקיימה תפילת מנחה ברוב עם. מיד אח"כ הרב השיב על שאלות של באי הכנס שנשאלו על ידי כמנחה הערב, וזאת ע"מ לקיים את דברי חכמים (מגילה לב, א) "שיהיו שואלים ודורשים בענייניו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחג".

לאחר תשובות הרב בנושאים שונים, הרב בירך את הציבור בברכת הרב, ולסיום הציבור התפלל ערבית וכל אחד קיבל שי - תמונה של מו"ר לסוכה. בתום חלוקת השי כל אחד המשיך לביתו להמשך שמחת החג.

טרם אצא מן הסיכום, ארצה להודות לאנשים שמוציאים מידי שנה את האירוע של הקבלת פני הרב מן הכח אלא הפועל. בראש ובראשונה לביה"כ 'שיבת ציון' - ק. אונו, שמארחים את באי הכנס בסדר פנים יפות, ולגבאי בית הכנסת ר' יוסי גריידי ור' ניסים צדוק יצ"ו, וכן לעמותת 'הליכות עם ישראל' ובראשם ר' אבי חמדי ור' נועם עוזרי. ולמכון מש"ה ובפרט לר' משה ירימי ור' ערן חבשוש שדאגו לשידור החי מי יתן ותמיד יהיו מן הנותנים, וה' ישלם להם שכר כפול ומכופל מן השמים. ניתן לצפות בשידור החזור באתר 'נצה ישראל': [http://net-sah.org]

שמעו ותחי נפשכם - טלפון הלכה יומית ושיעורים חדשים נוספים מפי מורנו ורבנו הגאון הרב רצון ערוסי שליט"א 079-911-0110 הלכה יומית כל יום !!!

כנס
דמותו ופעלו של הרב יחיא אביץ
יתקיים אי"ה ביום ראשון כ"ו במרחשוון תשע"ז (27.11.16)
ביד בן צבי, רח' אברבנאל 12, רחביה ירושלים
בין השעות 17:00 - 21:00
בהשתתפות:
מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א
הרב אהרן קאפח הי"ו
ד"ר צמח קיסר הי"ו
פרופ' יוסף טובי הי"ו
אדיה פרומן - מפקח מחוז ירושלים משרד החינוך
האגף לתרבות תורנית
אסתר מוצ'בסקי - אוצרת במוזיאון ישראל
ר' מרדכי יצהרי הי"ו
מנחה: הרב אליהו אביעד הי"ו
בכנס זה יהיה ניתן להשיג את הספר 'איש על העדה'

כנס
מכוחו של עודד ה' אור לי
בנושא:
ה' אור לי
יתקיים אי"ה ביום שני ה' כסלו תשע"ז (05/12/2016)
במרכז הקהילתי מקור חיים
רח' בן שלום 25 נתניה
החל מהשעה 16:00
בהשתתפות:
מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א
הרב שבתי סבתו הי"ו
הרב אליקים צדוק הי"ו
מנחה:
הרב ד"ר אדיר דחוח - הלוי הי"ו

הכנס השנתי העולמי לדיני ממונות ה - 26
יתקיים אי"ה בימים רביעי ועד מוצש"ק כ"ז תבת - א' שבט תשע"ז (28-25 ינואר 2017) במלון "רסודה" בירושלים.
בהשתתפות ארגון רבני ההתיישבות וארגון רבני הערים.
בנושא:
המשפט הציבורי והקניין הפרטי
לפרטים: משרד העמותה 03-5340819

הרה"ג יוסף קאפח שליט"א

לְכֹנֵן אֶל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ

לק"י ב' אייר לכבוד מור"י קאפח הר"ה יוסף קאפח שליט"א

אחר דרישת שלומי וטובתו, אחלה פני רבינו לפשוט כמה מספקותי אף שהרב עסקו ומכל מקום ללמוד אני צריך.

1) בענין קריאת שמע מבעוד יום, האם בצה"כ כשחוזר לקרוא שוב יקראנה עם הברכות והאם חייב לקרוא כל הג' פרשיות?

2) במסכת "דרך ארץ" זוטא נאי "לא יעמוד אדם בין היושבים וכו'" האם דבר זה הוא הלכה עד כדי כך שאפי' אם המנהג לעמוד וכולם יושבים בטל המנהג וכגון: לומר "המהולל" ביחיד בעמידה כשאחר הציבור כבר עברו זאת ויושבים?

3) רבינו הרמב"ם כי בפיי"ב מהי תפילה הי"ט שתלמיד חכם יכול לעסוק בתורה בשעת קריאת התורה, בדיבור. וגי' לא הבנתי והרי כשעוסק הוא כלא שומע שהרי לא שם ליבו לזה ואם כן הרי זה אותו דבר כמו שיוצא ממש

[תשובה]

- [1] כשקורא ק"ש מבעו"י, כשחוזר חוזר על כל השלש פרשיות בלי הברכות.
- [2] כשאדם בין צבור יתאים עצמו להם, ואל ישנה עצמו.
- [3] קריאת התורה היא חובת צבור, ולא חובת יחיד, לפיכך ת"ח רשאי לנהוג כך.

מכון מש"ה שמחים לבשר על הספרים החדשים: איש על העדה

חדש

חדש

בספר זה חידושי מאור הגולה הגאון כמוהר"ר יחיא אלאביץ' זצ"ל על משנה תורה להרמב"ם. עוד בספר תולדות חייו ומאמרים העוסקים במשנתו ובפועלו. הגאון מארי יחיא אלאביץ' זצ"ל היה חברו של הגאון מארי יחיא קאפח הישיש זצ"ל, וגם הוא שימש כרבה הראשי של יהדות תימן, ושניהם היו מאורות גדולים של יהדות תימן, עסקו בתלמוד, בראשונים ובאחרונים, ובמיוחד בדברי רבנו הרמב"ם, שהוא "המרא דאתרא" של יהדות תימן. הם שאפו להחזיר עטרת תימן ליושנה, תפארתה המקורית של יהדות תימן.

***

וכן על הספר השני של ידידנו ר' עותניאל מנצור זצ"ל התפילין בראי הרמב"ם ומפרשי חז"ל

שעוסק בשאלות הלכתיות הנוגעות לתפילין ע"פ מקורות חז"ל הקדומים ובעיקר נאמן לדרכו של הרמב"ם ומור"ר הגר"י קאפח זצ"ל.

ניתן להשיג במכון מש"ה
052-470-0429 03-535-1119

שו"ת מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

www.net-sah.org ואתר "נצח ישראל" www.moreshet.co.il מתוך אתר "מורשת"

שואלות מה לגבי גברים? אחת מבנותיי אמרה לי, שלפי ראש המדרשה שלה חובה על הגבר ששרוליו יעברו את המרפקים שלו. האם זה נכון לדעת רבנו?

האם יש עוד דברים הנוגעים לצניעות שגם עלינו, הגברים, להקפיד לקיימם?

ת. אין חובה שגבר יפשיל שרוליו, לפחות עד המרפקים. עם זאת, צריך האדם ללבוש צנוע, שלא יחשוף חזהו ולא יחשוף ירכיו וכיו"ב. לענ"ד גם בבגדים המעקבים שאותם אנו לובשים, יש לעיתים פגיעה בגדר הצניעות, כי הרבה מהמכנסיים הדוקים מאוד ומבליטים את אשר אסור להבליט, זאת מלבד סירכות אחרות שיש בלבוש כזה.

ש. אם אדם מזג לעצמו כוס מים, ובלי משים 'נמוזג' לשם גם נמלה. שתי ידע לעולם, האם יענש? ואם כן, האם (זה אומר ש) צריך תמיד לפני השתייה או האכילה להסתכל לתוך הכוס? [ולפי זה, האם] אדם ששתה מכוס ולא הסתכל תחילה פנימה יענש כמו אדם ששתה נמלה ולא דע מעולם שיש שם נמלה?

ת. בדיעבד, מה שנעשה נעשה, והוא רחום יכפר עוון. מכאן ולהבא, במקום ובנסיבות שהם "מועדים לפורענות", כלומר בתנאים בלתי היגיינים, או כשיש 'מקה' של חרקים וכיו"ב, יש לבדוק בטרם אכילה ושתייה. אך בתנאים רגילים ונורמאליים, אין לחשוש שיש במשקה נמלה וכיו"ב.

יורד גשם עז - האם מותר לרוץ בשבת הביתה? (השבת חיכינו למעלה מחצי שעה שייפסק הגשם, וכשראינו שאין מנוס, הלכנו מהר כשהגשם נחלש מעט והגענו ספוגים עד העצם).

3. כשהגענו הביתה רטובים לגמרי, האם היה מותר לפרוס את הטלית/מעיל על כסא או ספה כד י שתייבשו? ואם לא, מה הפתרון?

4. האם מותר לקחת שקית ניילון גדולה, או ניילון שהוא מפה ל שולחן, לשים בכיס ובמקרה של גשם לפרוס מעל הראש והגוף?

1. להשתמש בגז. היה והחשמל הופסק במשך זמן שהאוכל כבר הצטנן וחומם, יש קושי להתיר, ובשעת הדחוק מותר, אם האוכל כבר היה מבושל כל צורכו לפני הפסקת החשמל.

2. מותר לרוץ לבית בנסיבות כאלה.

3. לפשוט ליד הכיסא ולהניח על הכיסא. לא לפשוט ולהולך לכסא כדי להניח עליו.

4. לא. כי אסור ליצור אוהל עראי בשבת. אבל מותר להתעטף ולהתכרבל בניילון כמו כסות.

ש. יש לי בנות המתחזקות והולכות בכל הנוגע לצניעות התלבושת, והן

ולזכות אותם בברכה. כמו כן, רבינו לא הביא להלכה את הגמרא בחגיגה בענין המסתכל בקשת. ולפיכך, לדידו, אין איסור להסתכל בקשת.

ורבינו מתייחס לאותה מימרה כעל משמעות אגדית, מעניינת, אך לא הלכתית.

כל שכן הקשתות אליהן התייחסת בשאלתך.

ש. בשבת האחרונה ירדו לנו גשמים רבים כן ירבו, בברכה, ומתוך כך נתעוררו לנו מספר שאלות,

שאני מניח שנצטרך לתשובותיך והנחיותיך בשבתות החורף הבאות עלינו לטובה.

1. קודם השבת הייתה לנו הפסקת חשמל, אך החשמל חזר דקות ספורות לפני כניסת השבת.

האם במקרה שכזה כשלא ידענו מתי החשמל יחזור, ואם זה תקלה של כל האיזור, במידה ומחברת חשמל מתקנים את החשמל בתוך השבת, מה היה הדין?

שהרי נניח ואפשר לאכול מאכלים שאינם זקוקים לחימום, אך מה עם האוכל במקררים ובמקפיא?

2. במידה ובדרך חזרה מבית הכנסת

ש. רבנו פסק כי אין שואלים על הגשמים עד ז' חשון כיון שעולי הרגל שהגיעו מבבל עוד לא הגיעו לביתם ואנו לא רוצים שהגשם ירד עליהם; אך כיום - לא זו בלבד שאין עולי הרגלים כאלו אלא שאנו כה צריכים להמון גשם אך לא שואלים אותו בגלל טעם שנראה שכבר אינו רלוונטי!!

ת. אכן כן.

אבל אנו מאמינים שייבנה בית המקדש ונצטרך לדאוג לעולי הרגלים.

ואף כי אמצעי התעבורה השתכללו כיום, לא אנו מוסמכים לשנות את ההלכה רק הסנהדרין שתחדש, היא שתשנה את ההלכה הזו ותעדכן אותה.

ש. האם מותר לומר לחבר שיש קשת?

השבוע, היו כמה קשתות בשמיים, נראה לי, ולא היה גשם. האם בקשתות האלו מותר להסתכל?

גם היו דברים צבעוניים אחרים בשמיים השבוע, שנראו לפעמים כמו עננים צבעוניים מסולסלים, גם אם זה לא מה שהיו. מה היה צריך לברך על אלו, והאם על אלו מותר להסתכל הרבה?

האם מותר להסתכל על הקשתות הרבה זמן כאשר יש בהן משהו מיוחד, כמו שהשבוע, כך היה נראה לי לפחות, היו 2 קשתות באותו זמן בלי שהיה גשם?

ת. לפי הדין, גם קשת שמופיעה בזמן גשמים, מותר לומר לזולת על הופעתה